

и надъ нея ръченъ пѣсъкъ. Пътътъ инакъ е доста добъръ; пѫтува се хубаво; дори има минути като че се возишъ по желѣзница. Срѣщаме дѣлги редици волски и биволски кола, *spediteurs* и селски кола. *Nivellement*, честиолове и долчи ни. Села (вж. за терена у Каница). Смрачава се, малко сж изгледитѣ. Птици: *alauda cristata*, врани, свраки.

На 3·15 ч. бѣхме въ басейна на Душилница. Вали. Файтонътъ е затворенъ. Село — българка съ дете, дѣлги коси, коцакътъ пъленъ съ монети, боса, кѣсичъкъ сукманъ. Преставатъ наблюденията — колата е затворена, дѣждъ, здрачъ. Минаваме Цибрица, многобройни малки поточета. Дѣрвени мостове. Качи се на капрата единъ българинъ отъ Дупница, ханджия отъ София, говорѣше съ файтонджията нѣмски. Еврейчето файтонджия (момче) тананикаше еврейски мелодии и шибаше четирилътъ коня. Селски поздрави. Тѣмно. Спахъ малко. Нищо се не вижда, само шосето и двата странични коня. Пѫтувахме въ блатисто море. Къмъ 5 часа е вече тѣмно.

На 4·35 ч. минахме край пощенската станция (първата) въ Церовене. Дама въ синьо чакаше на станцията, изглеждаше българка. На 4·52 ч. прегазихме една малка рѣчичка. Тѣмнината расте. Като сънъ въ налегналата ме дрѣмка, плѣзгането на колелата по рѣчния пѣсъкъ, съ който е покрито шосето — като шайна.

На 7 ч. стигнахме въ Кутловица. Село; петролна лампа на дѣрвенъ стълбъ (култура!), свѣти по прозорцитѣ. Еврейчето казва, че не можемъ да продължаваме, тѣмно е, нищо се не вижда. Силенъ дѣждъ, излива се като изъ ведро, само локви и блата. Спираме предъ дѣрвения ханъ на площада, предъ който е пълно съ коли. Българинъ ханджия, селска бѣла носия и черенъ калпакъ, селски добрякъ, популярното „ти“, кѣсъ разговоръ. Отворенъ прустъ, на дѣното откритъ кухненски огънъ, въ лѣво „Extrazimmer“; долу коне, надѣсно стая. Заведе ме въ особна стая: дѣрвенъ низъкъ одъръ и върху него 4 сламеника единъ до другъ съ бѣли (?) възглавници, надъ него прозорецъ, залепенъ съ стъкло и хартия; люлѣеща се масичка съ червена кѣрличка отгоре, глиненъ български свѣщникъ и полусчупено мръсно огледало. Въ другата особна стая руски офицеръ съ жена си, пѫтуваше за Ломъ, видѣхъ го едва на заранъта. Въ селямълька. Фурна на дѣното, отъ дветѣ ѝ страни одъри, по срѣдата на стаята желѣзна печка, по-нататъкъ криви пейки и маси. Ханджията стои при фурната, старъ попъ на одъра на рогозка съ очила чете на гласъ (срича) „Цѣлокупна България“ и „Софиянецъ“, запъвъ се при чуждитѣ думи (нападки върху правителството); при печката стои и се грѣе софийскиятъ ханджия, моятъ съпѣтникъ (неканенъ) и другъ единъ търговецъ на мраморъ (шпаньоль), говорятъ помежду си руски; по-нататъкъ по пейкитѣ турци и българи, които полека-лека съ своето шумолене въ своята